

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Примљено: 5.9.2019			
Орг. ј.д.	Број	Прилог	Средство

Наставно-научном већу Филозофског факултета у Нишу

Декану Филозофског факултета у Нишу проф. др Наталији Јовановић

ОДГОВОР НА ПРИГОВОР

Поводом Приговора на докторску дисертацију „Економски односи Краљевине Југославије и Немачке од 1929. до 1941. године“ докторанда Милене Коцић, приспелог дана 19.08.2019. године, **Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације даје следећи одговор:**

1. По свему судећи, након темељног прегледа база података научних радника, можемо да констатујемо да је у питању **Приговор потписан од особе са непостојећим именом и презименом и „позајмљеном“ адресом** на којој је регистрован Филозофски факултет у Београду. Већ та „анонимност“ аутора Приговора, која сведочи о његовој неморалности и поступку који се не чини у академским круговима, ослобађа чланове Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације обавезе да на такав Приговор – **анонимну денунцијацију** дају одговор и образлажу своје научно вредновање докторске дисертације кандидаткиње Милене Коцић изнето у **Извештају**.

2. Поштујући Наставно-научно веће Филозофског факултета у Нишу и чланове Департмана (а не Одељења, како га аутор Приговора у читавом тексту погрешно назива) за историју Филозофског факултета у Нишу, морамо се, ипак, најпре осврнути на оспоравање компетентности саме Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Поводом **нетачне и злонамерне** опаске, коју у форми питања аутор Приговора истиче у први план – шта је проф. др Славишу Недељковића, као ментора, „навело да кандидаткињи зада овако обимну и захтевну тему“, за коју, према оцени анонимног аутора, није довољно компетентан, треба најпре напоменути да је кандидаткиња **Милена**

Коцић тему докторске дисертације „Економски односи Краљевине Југославије и Немачке од 1929. до 1941. године“ пријавила 2015. године под менторством проф. др Александра Растовића (одлуке Научно-стручног већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Нишу бр. 8/18-01-008/15-027 и 8/18-01-008/15-028, од 27.11.2015. године), на чији је подстицај и почела истраживати наведену тему, те да је потом, услед стицаја околности којима је проф. др Александру Растовићу 30. септембра 2016. године престао научни ангажман на Филозофском факултету у Нишу, добила **новог ментора** са којим је наставила рад на **већ започетој докторској дисертацији**. У вези са тим, треба истаћи чињеницу да је Департман за историју Филозофског факултета у Нишу **именовао проф. др Славишу Недељковића за ментора докторске дисертације кандидаткиње Милене Коцић у складу са његовим компетенцијама, знањем, педагошким карактеристикама и предметним обавезама**, те да злонамерно „отварање“ питања његове компетентности од стране анонимног аутора Приговора суштински представља **удар на Департман за историју Филозофског факултета у Нишу** и поништавање компетентности одлуке самог Департмана да, у складу са датим могућностима, изабере (одреди) ментора. Штавише, **пежоративни тон** у коме се лажно потписани аутор у читавом тексту Приговора изражава о Департману за историју и његовим члановима **увреда је и за саму институцију Филозофског факултета у Нишу у целини и, као такав, потпуно недопустив**.

Као другог некомпетентног члана Комисије аутор Приговора „означава“ доц. др Далибора Денду, што је такође потпуно **нетачно и неутемељено**. Доц. др Далибор Денда боравио је током своје научне каријере на вишемесечним истраживањима у Немачкој и представља доброг познаваоца релевантне архивске грађе о југословенско-немачким односима како из домаћих тако и оне из иностраних архива, укључујући и садржај фондова који се тичу економских односа између две земље. **Војни односи Краљевине Југославије и Немачке, о којима је доц. др Далибор Денда писао, не могу се обрадити без доброг познавања политичких прилика и економских односа**, што би и аутору Приговора било јасно да се потрудио да се, макар у основним цртама, упозна **са садржајем** докторске дисертације „Југословенска војска и Трећи Рајх 1933-1941“, коју помиње, а о којој, како је и сâм навео, **искључиво на основу наслова** закључује да доц. др Далибора Денду са темом коју обрађује кандидаткиња Милена Коцић повезује само

„донекле“. У светлу поменутих чињеница, истичемо да **компетентност доц. др Далибора Денде није спорна и не може се довести у питање.**

У погледу научних резултата председника Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације академика Љубодрага Димића, чију се компетентност аутор Приговора није ни усудио доводити у питање, желимо, ипак, да истакнемо да је **академик Љубодраг Димић, редовни професор и шеф Катедре за историју Југославије на Филозофском факултету у Београду, већ деценијама посвећен изучавању спољне и унутрашње политике југословенске државе, да је писац и приређивач преко 30 књига и 300 научних и стручних радова и ментор више десетина доктората из поменуте области, те да је кандидаткиња у периоду када није имала ментора била у прилици да више пута са професором Димићем разговара о свом докторату, што је уједно био и разлог више да проф. др Љубодраг Димић прихвати чланство у Комисији.**

На крају, треба напоменути и чињеницу да је жеља ментора проф. др Славише Недељковића била да у Комисију за оцену и одбрану докторске дисертације буду укључени још неки домаћи историчари, нарочито проф. др Милан Ристовић и др Иван Бецић, али да они, услед раније преузетих обавеза, нису били у могућности да се одазову поменутој молби ментора.

3. Поводом коментара и примедба које анонимни аутор Приговора износи на рачун самог доктората кандидаткиње Милене Коцић, Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације истиче следеће:

Кандидаткиња Милена Коцић истраживала је у **два архива у Немачкој** – Савезном архиву (Bundesarchiv) и Политичком архиву Министарства спољних послова (Politisches Archiv des Auswärtigen Amtes) у Берлину, и **више архивских институција у Србији** (Архив Југославије, Архив Народне банке Србије, Војни архив у Београду, Историјски архив града Новог Сада). Приликом израде докторске дисертације користила је **65 томова објављених извора, од чега 26 томова објављене немачке грађе**, што је допунило истраживања у немачким библиотекама и архивима, делимично ограничена дужином боравка у Немачкој. У раду је коришћено и **преко 160 монографија и радова објављених у научној периодици на више светских језика**. Кандидат је, што је и био

један од његових задатака, у дисертацији сабрао до данас поуздано знање о наведеној теми садржано у литератури и додатно га оплеменио и проширио сопственим архивским истраживањима. Што се тиче коришћења штампе и периодике, које аутор Приговора означава као најслабији део дисертације, треба напоменути да је један део исте кандидаткиња цитирала посредно – преко Фонда Централног пресбириа Председништва Министарског савета Краљевине Југославије или преко немачке грађе, те да је удео коришћених новина и часописа у раду свакако већи него што би се само на основу списка извора и литературе (5) могло закључити.

Тема докторске дисертације „Економски односи Краљевине Југославије и Немачке од 1929. до 1941. године“ тежиште ставља на Југославију, што значи и на истраживања у југословенским архивима и библиотекама, и већ би се и на тај начин могао одбацити део примедба анонимног писца Приговора које се тичу обима предузетих истраживања у немачким архивима. Напоменућемо ипак да је колегиница Коцић током 2014. године била у прилици да истраживачки борави у Немачкој као стипендиста немачке фондације *Fritz und Helga Exner-Stiftung*, а делом и о сопственом трошку, да није била у прилици да добије домаћу истраживачку стипендију, као и да је школске 2014/2015. године код Немачке службе за академску размену (DAAD) конкурисала за вишемесечну истраживачку стипендију за докторанде, коју, упркос високо оцењеној апликацији од стране стручне комисије, услед великог броја пријављених кандидата није добила.

Без обзира на дате околности, нарочито истичемо чињеницу да колегиница Коцић није наводила појединачне документе похрањене у немачким архивима, како наводи анонимни подносилац Приговора, већ да се ради о кутијама већег или мањег обима у којима се налази релевантна документација од важности за тему којом се кандидаткиња бавила. Чланови Комисије сматрају да је истраженост наведене теме, када су немачки архиви у питању, могао бити већи, али су свесни да је дужина времена проведеног на истраживањима умногоме утицала на обим истраживања и степен истражености. Део празнина у истраживањима обављеним у немачким архивима успешно је „попуњен“ темељним истраживањима у Архиву Југославије и другим домаћим архивским и библиотечким институцијама. Напоследку, чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације још једном истичу да је колегиница Коцић користила више десетина збирки објављених архивских докумената и дипломатичких зборника грађе чији

су садржаји сазнајно допунили знање о југословенско-немачким економским односима сабрано архивским истраживањима.

Што се тиче докторске дисертације колеге Перице Хаџи-Јованчића, одбрањене на Кембриџу 2018. године, сазнања о њој стигла су до кандидата у фази када је рад већ био написан. Притом напомињемо да докторска дисертација колегинице **Милене Коџић** има 373 стране, да је како по обиму тако и по временском периоду који обрађује опширнија од дисертације колеге Хаџи-Јованчића, те да и по својој структури и коришћеним изворима, и по тумачењима кандидата, представља у потпуности аутентично дело. Уочавамо, међутим, следеће:

- аутор Приговора замера докторандкињи Милени Коџић што није користила наведене фондове: у архиву Politisches Archiv des Auswärtigen Amtes – Akten der deutschen Gesandtschaft in Belgrad, Handakten Clodius, Handakten Wiehl, Handelspolitische Abteilung (Ha Pol), Sonderreferat Wirtschaft, а у архиву Bundesarchive – Handelspolitische Abteilung, Reichskanzlei. Притом, аутор прави неколико штампарских грешака (Amtes уместо Amtes, Bundesarchive уместо Bundesarchiv, Handelspolitische / Handelspolitische уместо Handelspolitische). Идентичне грешке прави Перица Хаџи-Јованчић у свом списку коришћених извора, што указује на то да **су фондови у Приговору само прекопирани** из докторске дисертације Хаџи-Јованчића и да **их анонимни писац Приговора не познаје**.
- анонимни аутор у Приговору упућује на фонд Reichskanzlei (Кабинет канцелара) као незаобилазан за тему, иако у том фонду има мало грађе везане за Југославију, а и сâм Хаџи-Јованчић цитира у дисертацији само два пута грађу из фонда Reichskanzlei, и то на страни 171 везано за посету кнеза Павла Берлину и на страни 215 о заседању немачке трговинске коморе за Југославију – дакле само један документ који цитира Перица Хаџи-Јованчић је директно везан за тему којом се бави кандидаткиња Милена Коџић. Другим речима, **аутор Приговора показује неупућеност у немачку грађу**, коју је преписао из списка извора Хаџи-Јованчића, а упушта се у давање замерки.
- **аутор Приговора** замера докторандкињи Милени Коџић што није користила довољно штампе и периодике, али **наводи само оне листове које је Хаџи-Јованчић екстензивно цитирао у својој дисертацији**.

У вези са последњом примедбом, мишљења смо да је број коришћених дневних и периодичних публикација чији се садржаји тичу југословенско-немачких односа могао бити већи, али то је једна од тема о којима ће се са кандидатом разговарати на одбрани докторске дисертације. Напомињемо да би шири увид у садржаје дневне штампе и ондашње периодике свакако повећао квалитет докторске дисертације колегинице Коцић, али да то не доводи у питање позитивно мишљење о наведеној дисертацији које чланови Комисије за оцену и одбрану имају, тим пре што је кандидаткиња користила и обимну литературу која је, знатним делом, писана на немачком језику.

У погледу композиције рада, Комисија сматра да је докторска дисертација кандидаткиње Коцић мисаоно кохерентна и напомиње да је то један од начина обраде наведене теме, што не значи да је и једини. У сваком случају, то је приступ за који се кандидат одлучио. Број поглавља које једна докторска дисертација треба да има није стриктно прописан, већ зависи, пре свега, од специфичности и обима саме теме, количине доступне грађе и литературе, истраживачког приступа итд. Самим тим, не постоји ни потреба да се број поглавља у дисертацији „на вештачки начин подиже“, како аутор Приговора нагађа. Још једну од његових неутемељених замерки представља и констатација да Закључак докторске дисертације кандидаткиње Милене Коцић не поседује критички апарат, који, иначе, по методолошким начелима историјске науке, закључак једног научног рада и не треба да има.

Борба за истином и правдом је нешто чему би свака особа, без обзира на своје образовање и занимање, требало да се управља у свом животу. Али, нажалост, често се дешава да се она транспарентно користи само као изговор за безочно разрачунавање и ширење клевета и лажи. Немајући смелости да јавно стану иза својих ставова, такви „борци за истином“, по неком неписаном правилу, своја „дела“ остављају непотписана или се крију иза лажних имена и титула.

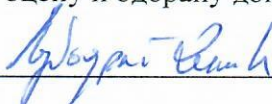
ЗАКЉУЧАК

На основу свега наведеног, Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације констатује да је Приговор „др Зорана Милорадовића“ потпуно неоснован и предлаже

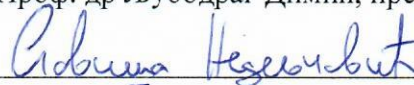
Наставно-научном већу Филозофског факултета у Нишу да **одбаци Приговор** и **прихвати Извештај о оцени докторске дисертације** „Економски односи Краљевине Југославије и Немачке од 1929. до 1941. године“ кандидаткиње Милене Коцић.

У Нишу, 04.09.2019.

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Љубодраг Димић, председник

Проф. др Славиша Недељковић, ментор

Доц. др Далибор Денда, члан